

EGYHÁZI ÉLET

Egyházi Képviselő Tanács április 30-án tartott rendkívüli gyűlésén dr. Kovács Lajos püspök előterjesztésére egyhangúlag elhatározta:

1) az Unitárius Egyház részt vesz Románia Szocialista Egységfrontjában.

2) vallásfelekezeteink három képviselővel — dr. Kovács Lajos, dr. Barabássy László és dr. Erdő János — vesz részt a Szocialista Egységfront kongresszusán.

3) az Unitárius Egyház egy képviselőt — dr. Kovács Lajos — küld ki a Szocialista Egységfront Országos Tanácsába.

A Szocialista Egységfront kongresszusa május 23—24 napjain a fővárosban tartotta meg ülését.

E. K. Tanács második rendes évnegyedi ülését június 27-én tartotta dr. Kovács Lajos püspök, dr. Barabássy László és dr. Mikó Imre főgondnokok elnöklete alatt. Targysorozatán egyházközi, egyházköri és egyetemes egyházi, valamint lelkésznevelési kérdések szerepeltek.

Lelkésznevelés. A Protestáns Teológiai Intézetben a II. félévi előadások V. 26-án értek véget. A vizsgaszesszió V. 27-től VI. 21-ig tartott. Az évváró istentisztelet és ünnepély VI. 23-án volt.

Vizsga. Május 8-án Pál Ádám iszlói és Pálffy Tamás homoródjánosfalvi gyakorló segédlelkészek képesítő vizsgát tettek.

Június 24. és 29. napján szakvizsgát tettek Balácsi László, Farkas László, Kedei Mózes, Kovács Sándor, Nyitrai Csongor és Száva Péter IV. éves hallgatók.

Légáció. Húsvéti és pünkösti ünnepek alkalmával a II—IV. éves hallgatók légatusi szolgálatot teljesítettek különböző egyházközségekben.

Énekvezérképzés. Április 3-án Sata Mária (a brassói) és május 29-én Kenyeres Margit (a homoródalmási egyházközség tagja) énekvezérképesítő vizsgát tettek.

Emil Bodnăraș, az Allamtanács alelnöke május 3-án fogadta a választásfelekezetek vezetőit. A fogadáson jelen volt Dumitru Dogaru, a Válsügyi Hivatal elnöke és Gheorghe Nenciu alelnök.

Egyházunk részéről dr. Kovács Lajos püspök vett részt dr. Erdő János főjegyző kíséretében.

A fogadás keretében az egyházfők kifejezték elhatározásukat, hogy részt vesznek a Szocialista Egységfront munkájában.

Felekezeti teológiai konferencia. A bukaresti és szebeni ortodox, valamint a kolozsvári protestáns teológiai intézetek szokásos teológiai konferenciájukat május 13-án, Kolozsvárt tartották. A megbeszélés témáját Jak 1,22 verse képezte: „Az ígének pedig megtartói legyetek.“ Előadást tartott dr. Alexe Ștefan *A Krisztusban való egység és békeség a földön*, dr. Tókécs István és Dumitru Abrudan mint koreferensek *Ígéret és beteljesülés* címen.

Az előadásokat megbeszélés követte, amelyet Antonie Pămădeu a bukaresti ortodox püspök összegezett. Összefoglalójában kiemelte, hogy a jelenkori ökumenikus problematikában több, egymástól eltérő állásfoglalás található. Egyesek visszavonuló-védekező felfogást képviselnek, amely egy bizonyos egyházi elzárkózáshoz vezet a világgal szemben. Mások viszont támadó-harcos álláspontot törekednek érvényesíteni azzal az indoklással, hogy az egyházakra hárul a világ megváltásának feladata. Mindkét felfogásban található bizonyos igazság-mozzanat, de az egészséges ökumenizmus útját az alkotó-pozitív felfogás képviseli. Ez azt fejezi ki, hogy az egyház nem önmagáért létezik, hanem az emberekért. A mi feladatunk: felismerni és érvényesíteni a szolgáló egyházat abban a világban, amelyben él és munkálkodik.

A kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet fennállásának 25. évfordulója

Huszonöt évvel ezelőtt kezdte meg működését a közös protestáns lelkészképző intézet. A református, unitárius és evangélikus egyházak püspökei 1948. IX. 4—6. napjain Kolozsvárt tartott értekezleten arra a döntésre jutottak, hogy felhasználva a 177—1948. sz. kultusztörvény nyújtotta lehetőséget, egy közös egyetemi fokú protestáns teológiai intézet megszervezésével oldják meg a lelkészképzést. Az új intézet alapjául a meglévő kolozsvári Református Teológiai Fakultás és az Unitárius Teológiai Akadémia szolgált. 1949. február 25-én történt meg az intézet hivatalos megnyitása.

Az évfordulót május 14-én ünnepelték meg. Dr. Rapp Károly rektor ünnepi beszédében méltatta az intézet megalapításának egyházi és teológiai jelentőségét:

„Meggyőződéssel állíthatjuk, hogy az 1949. február 25-én összehívott és ebben az épületben tartott első protestáns teológiai kari gyűlés kifejezője volt annak, hogy ebben az országban protestáns egyházaink addig is nemcsak beszéltek és vitatkoztak a közeledés szükségességéről, hanem gyakorolták is a szószerkesztést és az úrvacsora közösségében

kifejeződő testvériséget. Isten szolgálatát az embereken keresztül való szolgálatban.

Ebből a gyakorlati ökumenizmusból született az akkori öt protes-táns püspök: Vásárhelyi János kolozsvári református, Arday Aladár nagyváradai református, Friedrich Müller szebeni evangélikus, dr. Kiss Elek unitárius és Argay György kolozsvári evangélikus püspökök gondolata, hogy az akkori csírából, a meglévő református és unitárius teológiai akadémiákból egyetemi fokú egységes teológiai intézetet hozzanak létre, amely lehetőséget biztosít nemcsak a református és unitárius, hanem a két evangélikus egyház lelkészeinek képzésére is, akiknek eddig nem volt erre intézetük. Ebből a néhány tanárral rendelkező két akadémiából nőtt ki a mi egyetemi intézetünk, amely ma két nyelven működik.

Intézetünk három felekezethez: a református, evangélikus és unitárius egyházakhoz tartozik, melyek öt egyházkerületben élnek. Az ökumenikus lelkület és annak szellemében folyó tanítás gondoskodik arról, hogy minden felekezet megőrizze reformátori örökségét...“

„Az évenkénti hallgatók száma széles lehetőséget biztosít a tudományos munkások kiválogatására, és ha a tegnap avatott teológiai doktorokat is számításba vesszük, összesen 33 doktori címet adományozhattunk.

Hallgatókat küldhetünk a bratislavai és prágai teológiákra, magasabb szinten pedig doktorjelöltjeink élvezik a Pátriárka Öszentségének vendégszeretetét, és a bukaresti Egyetemi fokú Ortodox Teológián hallgatnak előadásokat. Ösztöndíjasaink Svájcban, Nyugat-Németországban, Hollandiában, Franciaországban, Angliában és az Amerikai Egyesült Államokban végezhetik kiegészítő tanulmányaikat. Intézetünk magasfokú tudományosságát bizonyítja továbbá az a körülmény is, hogy külföldi doktorándusaink voltak és vannak.

Évenként háromszor teológia-közi megbeszélésekre gyűlünk össze az ortodox teológiák tanáraival, s az Ige fényében megvizsgáljuk a kereszténység égető problémáit. Így kerestünk közösen feleletet a hagyomány, a szolgálat, a bibliai kijelentés és a keresztény gyakorlat kérdéseire az állandóan fejlődő társadalomban. Csupán egypár témakört említek meg: Egység a többségben, a keresztény ember felelőssége a mai ember kérdései iránt.

Bel- és külföldi testvéri kapcsolataink kifejezője legmagasabb tudományos szinten az, hogy intézetünk tisztelete és megbecsülése zálogaként 19 díszdoktori címet ajándékozott a maiakkal együtt olyan személyiségeknek, akik érdemeket szereztek a keresztény ökumenikus törekvések vonalán...“

„Intézetünk mindig vallotta, hogy a bizonyágtételnek és hitnek meg kell mutatkoznia a szolgálatban is. Álláspontunkat röviden így fogalmazhatnánk meg: Nem azok fontosak, akik az asztalnál ülnek, hanem azok, akik körülötte szolgálnak! Mert az egyházban másról, mint szolgálatról nem lehet szó.

Végül meg kell említenünk a keresztényi felelősségről vallott fel-fogásunkat is. Azt, hogy minden egyes tettünkért és hibánkért közvetlenül Istennek és a társadalomnak vagyunk felelősek. Ha az egyházban

testvérek vagyunk a Jézus fősege alatt, akkor úgy kell munkálkodnunk, hogy tetteink és példánk az ökumenizmus megerősödését és a népek közötti testvériséget szolgálják.“

A jubiláló intézetet üdvözltek: Gheorghe Nenciu, a Vallástügyi Hivatal alelnöke, D. Nagy Gyula református és D. Klein Albert evangélikus püspökök, valamint dr. Izidor Todoran, az ortodox teológiai intézetek képviselője.

Az évforduló alkalmából az Intézeti Tanács honoris causa teológiai doktori címet adományozott tizenegy hazai és külföldi egyházi személyiségnek: dr. Bartha Tibor magyarországi református püspök, dr. Nicolae Corneanu ortodox metropolita, D. Paul Hansen, a Lutheránus Világszövetség titkára, Teofil Herineanu ortodox érsek, dr. Mikko Juva, a Lutheránus Világszövetség elnöke, dr. John Kielty, az Unitárius Világszövetség elnöke, dr. James McCord, a református teol. intézet rektora, Papp László református püspök, dr. Edmund Perret, a Református Világszövetség titkára, és dr. Paul Philippi evangélikus teol. tanár. Nevezettek lankadatlanul munkálkodtak Isten igéje hirdetésében; teológiai bizonyágtételük útmutató szolgálat volt, mely erősítette az ortodox, református, evangélikus és az unitárius egyházat; egyszersmind az ökumenikus kereszténységet Jézus követésében, Istennek a világ felé forduló szeretete láthatóvá tételében.

A promóció után a honoris causa doktorok részéről dr. Bartha Tibor, Teofil Herineanu és dr. Mikko Juva fejezték ki köszönetüket az intézetnek.

Az évfordulói ünnepély ugyanaznap délután tartott tudományos üléssel ért véget, melynek keretében dr. Nicolae Corneanu, dr. James McCord, dr. Bartha Tibor és dr. Edmund Perret tartottak előadást időszerű teológiai kérdésekről.

Unitárius Világszövetség (IARF) Végrehajtó Bizottsági gyűlése

Egyházunk mint alapító tag tevékeny részt vesz az Unitárius Világszövetség munkájában. Képviseltettük magunkat megfelelő számú küldöttséggel a hágai, londoni és bostoni világkongresszusokon, valamint a szövetségnek Hollandiában, Svájcban, Angliában és Németország Szövetségi Köztársaságban több alkalommal tartott végrehajtó bizottsági gyűlésein. Részt vettünk a különböző bizottságok munkájában. Másfelől a szövetség vezetőségi tagjai is az elmúlt húsz év folyamán több alkalommal végeztek egyházunkban és országunkban hivatalos látogatást. Így a szövetség három volt elnöke: dr. H. J. Wytéma Hollandiából, dr. Peter Dalbert Svájcból, dr. Dana McLean Greeley az Amerikai Egyesült

Államokból tisztelt meg az utóbbi években hivatalos vagy baráti látogatásával.

Egyházunk történetében azonban először történt meg, hogy világszövetségünk vezető személyiségeit házigazdai minőségünkben fogadhattuk abból az alkalomból, hogy annak Végrehajtó Bizottsága évi rendes gyűlését május 16—19 napjain Kolozsváron tartotta. Az a tény, hogy a gyűlés színhelye egyházunk központja volt, világosan mutatja egyfelől, hogy több mint négyszáz éves múlttal rendelkező egyházunk munkáját nemzetközi viszonylatban is elismerik, másfelől, hogy egyházunk mint régibb tagcsoport a világszervezet tevékenységében jelentős szerepet játszik.

A Végrehajtó Bizottság tagjai, akik egy kivétellel teljes számmal részt vettek a kolozsvári gyűlésen:

1. Dr. John Kielty, elnök, Macclesfield, Anglia, akit a gyűlés előtt két nappal az Egyetemi Fokú Egységes Protestáns Teológiai Intézet fennállásának negyedszázados ünnepe alkalmából a tiszteletbeli doktori címmel tüntetett ki.

2. Dr. Heinz Schlötermann, alelnök, Mannheim, Németország Szövetségi Köztársaság.

3. Diether Gehrman, főtítkárs, Hága, Hollandia.

4. Stenfert Kroese, pénztáros, Utrecht, Hollandia.

5. Dr. Carolyn Howlett, az Unitárius Nők Nemzetközi Szervezetének elnöknője, Center Lovell, Amerikai Egyesült Államok.

6. Dr. Dana McLean Greeley, volt elnök, Concord, Amerikai Egyesült Államok.

7. Prof. dr. Peter Dalbert, volt elnök, Chur, Svájc.

8. Nikkyo Niwano, a Risho-kosei-Kai szabadelvű buddhista egyház elnöke, Tokió, Japán.

9. Brian Golland, az angol unitárius egyház főtitékára, London.

10. Dr. Dusan Kaffka, a csehországi unitárius egyház vezetője, Prága.

11. Prof. Dr. Jan Goudoever, Hilversum, Hollandia.

12. William McMillan, lelkész, Belfast, Anglia, Észak-Írország.

13. Bernard Reymond, lelkész, a svájci Le Protestant c. folyóirat főszerkesztője, Lausanne.

14. Dr. Ferencz József püspök, Budapest.

15. Lucie Meijer, az Unitárius Nemzetközi Ifjúsági Szervezet elnöknője, Hága, Hollandia.

16. Christopher Raible, lelkész, aki dr. Robert Nelson West afiát, az észak-amerikai unitárius egyház elnökét képviselte, Boston, USA.

17. Dr. Kovács Lajos püspök, Kolozsvár.

18. Lony de Boer, a szervezet titkárnője, Hága, Hollandia.

A háromnapos gyűlés az Egyházi Képvisező Tanács termében folyt le. Targysorozatából két jelentős pontot említünk meg: 1. A világszövetség 1975. augusztusában a kanadai Montrealban tartandó kongresszusának előkészítése. 2. Az eddigi hágai központ 1974. augusztus 1-től Frankfurt am Mainba való áthelyezése.

A gyűlés tagjait az egyházi vezetőség Benczédi Sándor szobrászművész alkotásainak és Gy. Szabó Béla *Hónapok* című grafikai mun-

kájának egy-egy példányával ajándékozta meg. A szobrokat a művész díjmentesen bocsátotta rendelkezésünkre.

A vendégek érkezésük napján a püspöki lakásban vacsorán vettek részt; egyébként ellátásuk a Protestáns Teológiai Intézet étkezdéjében történt. A gyűlések befejezése után a bizottság tagjait dr. Ștefan Pascu egyetemi rektor fogadta. Aznap délután a püspöki lakásban hivatalos fogadás volt, amelyen az állami szervek képviselői és a testvéregyházak vezetői is részt vettek. Utána a fogadáson megjelentek a Napoca szálloda külön termében hivatalos vacsorán vettek részt, amelyen a vendégeket dr. Mikó Imre főgondnok köszöntötte; ezt követően számos pohárköszöntő hangzott el.

Május 19-én, vasárnap a kolozsvári templomban istentisztelet volt, amelyen az imát dr. Ferencz József püspök, az egyházi beszédet dr. John KIELTY, a világszövetség elnöke mondotta angol nyelven, amelyet magyar nyelvre dr. Erdő János főjegyző fordított. Az istentisztelet után dr. Kovács Lajos püspök angol és magyar nyelven tartott üdvözlő beszédeket. NIKKYO NIWANO japán nyelvű köszöntőjében mint a világszövetség legfiatalabb tagegyháza üdvözölte a romániai unitárius egyházat, a szervezet legrégebbi taggyházát.

Istentisztelet után a vendégek egy része, két csoportban, kiránduláson vett részt. Az egyik csoport, mely dr. Kovács Lajos püspök és dr. BARABÁSSY LÁSZLÓ főgondnok vezetésével dr. John KIELTY elnököt, dr. Heinz Schlötermann alelnököt, Diether Gehrman főtitkárt, Brian Golland angol egyházi főtitkárt és dr. Ferencz József püspököt foglalta magában, először a kövendi egyházközséget látogatta meg, ahol az istentiszteleti szolgálatot dr. Ferencz József püspök és dr. Heinz Schlötermann, a nyugatnémetországi unitáriusok képviselője végezte. A német nyelvű egyházi beszédet magyar nyelvre dr. Kovács Lajos püspök fordította. A vendégeket Kiss Zoltán lelkész köszöntötte, aki otthonában vendégül látta a résztvevőket. Aznap este a nagyenyedi templomunkban a püspök megkeresztelte Benedek Ágoston lelkész harmadik fiát. Utána a lelkészi család vendégei voltunk. Gyulafehérvári éjszakai pihenő után a csoport a dévai és vajdahunyadi várakat tekintette meg. Ezt követően rövid látogatást tett petrozsényi egyházközségünkben és a Horezu ortodox kolostor megtekintése után éjszakára a Rîmnicul Vilcea-i ortodox püspökség szívesen látott vendége volt. Másnap a Cozia kolostor meglátogatása után a csoport Bukarestbe utazott, ahol a pátriárkátus vendégeiként egy napot a fővárosban töltöttek. Május 22-én a küldöttséget Prof. Dumitru Dogaru, a Vallásügyi Hivatal elnöke fogadta. Ez alkalommal Gheorghe Nenciu alelnök és Eugen Munteanu igazgató jelenlétében szívélyes légkörben a világszövetség időszerű kérdéseiről és egyházunknak a világszervezetben való, állandóan fejlődő szerepéről folyt nagyon eredményes megbeszélés.

A második kiránduló csoport résztvevői: William McMillan belfasti lelkész, dr. Dusan Kaffka prágai lelkész, Stenfort Kroese pénztárnok feleségével, dr. Carolyn Howlett és Christopher Raible észak-amerikai kiküldöttek, valamint dr. Mikó Imre főgondnok, dr. Erdő János főjegyző és Sebe Ferenc előadó. A kilenc tagú csoport szállítását dr. Szabó Árpád teológiai tanár-lelkész, Benedek Sándor esperes-lelkész és Fazakas

Ferenc lelkész-teológiai óraadó tanár saját személygépkocsijukon végezték.

A kirándulás 19-én, vasárnap délben kezdődött. Tordai, dicsőszen-
mártoni és segesvári templomaink megtekintése után Siménfalván isten-
tisztelet volt. Imát dr. Erdő János főjegyző, egyházi beszédet angol nyel-
ven dr. Dusan Kaffka mondott. Péter József lelkésznek és a gyülekezet
képviselőinek üdvözléteire William McMillan válaszolt. A tolmácsolást
egyházi főjegyző végezte. Az istentisztelet után a lelkészi lakáson szerez-
tetvendégség volt. A székelyudvarhelyi szállodában töltött éjszaka után
másnap dr. Szász Dénes lelkész reggelin látta vendégül a kiránduló cso-
portot, utána a székelyudvarhelyi, homoródszentmártoni, recsenyédi, vá-
rosfalvi és szentpáli templomok meglátogatása, majd ifj. Báró József es-
peres-lelkész otthonában villásreggeli következett. Ezután az almási, ka-
rácsonyfalvi, oklándi, vargyasi és felsőrákosi templomok meglátogatására
került sor. Ebédre Fekete Dezső lelkész látta vendégül. Végül a nagyajtai
és bölöni templomok meglátogatása következett és a sepsiszentgyörgyi
egyházközség szeretetvendégsége. Az éjszakát a vendégek a sepsiszent-
györgyi szállodában töltötték. A következő napon az árkosi vártemplom
megtekintése után Kökösi Kálmán vendégelte meg a küldöttség tagjait.
Az utolsó állomás a brassói templom meglátogatása és a Poiana megte-
kintése volt, melynek végeztével a vendégek visszatértek Kolozsvárra.
A kirándulás résztvevői gazdag élményekkel távoztak otthonukba.

Hálával és köszönettel tartozunk a Vallásügyi Hivatal vezetőinek,
hogy erkölcsi és anyagi támogatásukkal lehetővé tették, hogy világszö-
vetségünk fennállása óta először egy szocialista országban és éppen a mi
köztársaságunkban tarthatta Végrehajtó Bizottságának gyűlését. Ez a
gyűlés és az utána sorra került két kirándulás nagyfontosságú volt egy-
házunk számára, mert elsőrendű alkalmul szolgált arra, hogy a Végre-
hajtó Bizottság tagjai egyházunk és Szocialista Köztársaságunk életéből
valamit megismerjenek és otthonukba minden tekintetben a legkedve-
zőbb benyomásokkal távozzanak.

Személyi változások

Lemondás. Biró Gyula csokfalvi gyakorló segédlelkész április 30-án
és Incze Kornél lókodi segédlelkész május 31-i hatállyal állásukról le-
mondtak és világi pályára léptek.

Kinevezés. Meghívás alapján kinevezést nyertek rendes lelkészi mi-
nőségben: Kiss Gergely a tordátfalvi egyházközségbe május 9-től, Pál
Ádám iszlói segédlelkész a haranglábi egyházközségbe június 1-től és
ifj. Báró József homoródszentpáli lelkész a székelykeresztúri egyházköz-
ségbe július 1-től.

Mezei József meghívás alapján május 1-től a kövendi egyházközség
rendes énekvezérének nevezetett ki.

HÍREK

A *nagyenyedi egyházközség* május 26-án ünnepelte fennállásának félévszázados évfordulóját és avatta fel újonnan épített tornyát az abrudbányai egyházközségtől ajándékozott haranggal együtt. Az istentisztelet keretében Ürmösy Gyula tb. esperes prédikált, felavató beszédet mondott dr. Szabó Árpád teol. tanár. Az egyházközség történetét Barabás Miklós tb. esperes, ny. lelkész ismertette, akinek elévülhetetlen érdeme a nagyenyedi gyülekezet megszervezése, templom és lelkészi lakás felépítése. A toronyépítésről és a harang ajándékozásáról Benedek Ágoston lelkész számolt be. Az egyházkör részéről Benedek Sándor esperes méltatta az egyházközség fennállásának 50. évfordulóját.

Az istentiszteleten részt vett a bethlenszentmiklósi egyházközség énekkara Halmágyi Pál lelkész vezetésével. Az ünnepélyt szeretetvendégség zárta be.

Doktoravatás a Protestáns Teológiai Intézetben. Május 13-án az Intézeti Tanács a teológiai tudományok doktorává avatta a következő fiait: Benedek Gyula ref. lelkész, Gálffy Zoltán ref. teol. előadótanár, Geréb Zsolt ref. lelkész, Izsák Vilmos intézeti főtitkár, unitárius óraadótanár, Kozma Zsolt ref. lelkész, Molnár Dezső ref. lelkész, Péntek Árpád ref. teol. előadótanár, Schuller August ev. lelkész, Schuller Gerhard ev. lelkész és Szabó Árpád unitárius asszisztenst.

Az új doktorok nevében Gálffy Zoltán mondott köszönetet az intézetnek, felajánlva munkakészségüket hazánk építésére, egyházaik szolgálatára és a teológiai tudományok művelésére.

Az *IARF 1. sz. tanulmányi bizottsága* június 11—12-én munkaülést tartott Chesiers-ben (Svájc). Az ülés tárgya az IARF 22. kongresszusának fő témájáról (Our unity in diversity) szóló teológiai jelentés előkészítése volt. Az ülésen részt vett Egyházunk részéről dr. Erdő János bizottsági tag.

Az *angol unitárius egyház* évi főtanácsi gyűlését április 18—21. között tartotta Londonban. Az elnöki tisztségbe Gwyneth J. M. Thomas-t választották meg. A Főtanács megemlékezett Teophilus Lindsey lelkészről, az „angol unitarizmus atyjá”-ról.